

นิสิต นักศึกษา น่าจะเติบโตอย่างไร
ปาฐกถาพิเศษ ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา
วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรียน อธิการบดี และ ผู้มีเกียรติ

ขอขอบคุณ อธิการบดี ที่กรุณาเชิญผมมาพบกับนักศึกษาในวันนี้ ผมดีใจมาก ๆ ที่ได้รับเชิญ เพราะผมมั่นใจและเชื่อเสมอว่า เด็กหนุ่มสาว คือ ทรัพยากรสำคัญยิ่งของชาติ บ้านเมืองของเรา ผู้ที่อยู่ ณ สมาคมนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของมหาวิทยาลัยทักษิณ และ ครูปาอาจารย์บางส่วน ที่ผมกำลังจะพูดต่อไปผมประสงค์ให้นักศึกษาฟัง แล้วนำไปคิด ไตร่ตรอง ถามและตอบตัวเองว่า ควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ สำหรับครูปาอาจารย์นั้นล้วนแต่เป็นผู้มีปัญหา รู้และเข้าใจเรื่องที่ผมจะพูดอยู่แล้ว

คำว่า เด็กหนุ่มสาว ผมนิยามว่า คือ เด็กตั้งแต่ ม.ปลาย จนถึงระดับปริญญาตรี ผมเห็นว่าเด็กตั้งแต่ ม.ปลาย จนถึงระดับปริญญาตรี ผมเห็นว่าเด็กตั้งแต่ ม.ปลาย สามารถมีความคิดของตนเองได้แล้ว พอจะแยกความถูกต้องออกจากความผิด ความดีออกจากความไม่ดีได้แล้ว เด็ก ม.ปลาย เริ่มรู้จักและมีเพศสัมพันธ์แล้ว (เด็ก ม.ต้น บางคนก็มี) เรียกว่า โตแล้ว

แต่สำหรับวันนี้ ผู้ที่ผมประสงค์จะพูดให้ฟัง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ อายุน่าจะอยู่ระหว่าง ๑๗-๒๐ ปี ผ่าน ม.ปลายแล้ว ถือได้ว่า มีประสบการณ์วัยรุ่น มาพอสมควร เมื่อผมพบกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของ ม.ราชภัฏสงขลา เมื่อ ๕ กันยายน ๒๕๕๗ ผมได้อ้างอิงคำสัมภาษณ์วัยรุ่นของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ไว้ในคำบรรยายนั้น เป็นความเห็นของวัยรุ่นที่น่าสนใจจริง ๆ ถ้าผู้บริหารและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนี้สนใจก็ควรจะไปหามาอ่าน เมื่อ ๓ มกราคม ปีนี้ หนังสือพิมพ์ The Nation ได้แทรกส่วนที่ชื่อว่า Smart Life ไว้ในหนังสือพิมพ์ มีความเห็นของวัยรุ่น ๕ คนคราวนี้ไม่ค่อยจะน่าสนใจเท่ากับที่อ้างถึง แต่ขอนำมาเล่าให้ฟัง เด็กทั้ง ๕ คนเป็นนักดนตรีสมัครเล่น ที่เข้าแข่งขันและได้รับการคัดเลือก เป็น ๕ คนสุดท้าย ทำให้สัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ ขอแปลเป็นไทย ดังนี้

โปร (Pro) อักโขสุวรรณ ๑๕ โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชู สงขลา “ผู้ใหญ่ควรสร้างโอกาสให้กับเด็ก เพื่อเด็กจะได้แสดงออกถึงความสามารถ ยกตัวอย่าง เมื่อมีการแสดงดนตรีใหญ่ หรืองานเฉลิมฉลอง ควรจะมีเวทีดนตรีสำหรับเด็กอยู่ใกล้เคียงด้วย”

ณรงค์ชัย ตรีหระ ๑๘ โรงเรียนราชบุรีวิทยาคม “ผมอยากเห็นนักร้อง Rock แบบใหม่ นักร้องที่อบอุ่น และเป็นมิตร แปลกใจใหม่ ผมนี้แหละ Music videos ของผมจะเน้นไปที่เด็ก ไม่มีผู้หญิงแต่งกาย sexy ยั่วระคะและไม่มีฉากเล้าโลมทางเพศแม้แต่นักเดียว”

ลาติกา โยธาศรี ๑๘ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ “ดิฉันหวังว่า เศรษฐกิจไทยจะดีขึ้น ทุกคนจะร่ำรวยขึ้น เพื่อที่เราจะไม่ต้องพึ่งพิงกับโครงการเอื้ออาทรของนายกรัฐมนตรีมากนัก”

กฤษา ชัยริน ๑๖ โรงเรียนดำรงรัฐสงเคราะห์ “ดิฉันใคร่จะเห็นรัฐบาลเข้มงวดกับการห้ามขายสุราให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ดิฉันไม่อยากเห็นวัยรุ่นเมาและตายจากอุบัติเหตุการจราจรในวันปีใหม่อย่างที่เกิดขึ้นทุกปี”

Lason Creer ๑๕ โรงเรียนอเมริกัน กรุงเทพฯ “ผมรู้ว่าสิ่งที่ผมหวังจะเห็นเป็นไปได้ แต่ผมอยากเห็นสันติภาพในภาคใต้อีกจริง ๆ มันเป็นเรื่องเศร้าที่น่าสะพรึงกลัวที่ได้ยินว่า คนตายที่นั่น เกือบทุกวัน”

พืงตั้งเกตุว่า เด็กทั้ง ๕ คน แสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่างกัน คนที่ ๑ พูดถึงอยากได้โอกาสจากผู้ใหญ่ คนที่ ๒ พูดเรื่องดนตรีวัยรุ่น คนที่ ๔ พูดเรื่องสังคมและคนที่ ๕ ซึ่งเป็นเด็กอเมริกันพูดถึงสันติภาพ พิสูจน์ให้เห็นว่า แม้เป็นเด็ก เขาก็คิดได้ คิดเป็น และเขาอยากเห็นสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นในสังคมนี้

การให้สัมภาษณ์ของเด็กทั้ง ๕ คน สะท้อนให้เห็นว่า ถ้าเราให้โอกาสให้เขาได้พูดได้เสนอ เขาก็จะพูดในสิ่งที่เขาอยากรู้อยากเห็น ถ้าเราพูดคุยกับเด็กจำนวนมาก ๆ จากสถาบันอื่น เราจะได้รับรู้สิ่งที่เขาคิด สิ่งที่เขาอยากทำ ในหลาย ๆ ครั้งที่ผู้ใหญ่อาจจะคาดไม่ถึง หรือผู้ใหญ่บางคนอาจจะไม่เข้าใจแล้วไม่ให้โอกาสกับเด็ก

ผมเคยได้รับเชิญให้ไปพูดที่สถาบันการศึกษา ๒-๓ แห่ง ทุกแห่ง ผมจะขอรับรองผู้เชิญว่า ผมอยากพูดกับนักศึกษามากกว่าพูดกับผู้บริหาร อยากพูดกับเด็ก เพราะเห็นว่า จะเป็นประโยชน์มากกว่า เพราะผมรัก ห่วงใย และหวังในเด็กที่เราักพูดว่า “เด็ก คืออนาคตของชาติ” อยากพูดให้เด็กสำนึกถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อผู้อื่น ต่อส่วนรวม และต่อชาติบ้านเมือง อยากให้กำลังใจ อยากสนับสนุน อยากมีส่วนร่วมช่วยเหลือทั้งโดยตรงและโดยอ้อม และอยากเห็นเด็กเติบโตขึ้นอย่างมีความสุข พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และ เพื่อนจะได้

พลอยมีความสุข รวมทั้งตัวผมเองด้วย ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ใหญ่ในบ้านเมืองนี้ เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ จะต้องให้โอกาสแก่เด็กกระทรวงศึกษาจะต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา ต่อคุณภาพชีวิต คุณภาพในสังคมของเด็ก พวกเรา ผู้ใหญ่ต้องเห็นความสำคัญของเด็กเข้าใจและยอมรับว่า เด็ก คือ ผู้ที่จะดูแลชาติบ้านเมืองสืบต่อจากเรา พูดได้ว่า เด็กปัจจุบันคือ ผู้กำหนดทิศทาง การดำรงอยู่ และการพัฒนาชาติบ้านเมืองของเรา ต้องเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาเด็ก ดำเนินตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง

นักศึกษาน่าจะเติบโตอย่างไร เป็นหัวข้อที่กำหนดขึ้นเอง โดยสิทธิและเสรีภาพคนย่อมมีอิสระ ที่กำหนดแนวทางชีวิตของตัวเอง บางคนเชื่อพรหมลิขิต บางคนปล่อยไปเรื่อย ๆ (take it easy) บางคนก็เอาจริงเอาจังกับชีวิต ทำตารางเวลาของตนเองจนแทบจะไม่มีเวลาว่าง นักศึกษาก็ทำนองเดียวกัน คือ มีอิสระในการกำหนดแนวทางชีวิตของตนเอง อยากไปถึงไหน ไปอย่างไร เพื่ออะไร ต่าง ๆ เหล่านี้ นักศึกษาสามารถคิดเองได้ แต่ในการคิดนั้น จำต้องมีปัญญา มีประสบการณ์ มีแบบอย่าง (ทั้งจากคนและจากเอกสาร) และถ้ามีที่ปรึกษา มีคนแนะนำ ก็ยิ่งจะทำให้การคิดนั้นสะดวกขึ้น ง่ายขึ้น รอบคอบขึ้น และด้วยความระมัดระวังยิ่งขึ้น

ผมเลือกหัวข้อนี้มาพูดให้นักศึกษาฟัง ด้วยเจตนาบริสุทธิ์ เป็นการแนะแนวเป็นการให้ความเห็นที่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา และ ขอเรียนว่าเป็นความเห็นส่วนตัวทั้งสิ้น

ผมมีความเห็นส่วนตัว ในเรื่องนี้ ดังนี้

๑. เพื่อตนเองและครอบครัว นักศึกษาน่าจะ

* เติบโตอย่างมี หนทางที่ควรไป กล่าวคือ มีการกำหนดจุดหมายปลายทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง (เรื่องหนทางที่ควรไปนั้น ได้บรรยายที่ ม.ราชภัฏสงขลา ตามที่อ้างอิง)

* เติบโตเป็นคนดี คือ เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา รู้จักประมาณตน และรู้จักปล่อยวางลดอัตตา

* เติบโตเป็นคนเก่ง คือ เป็นคนที่มีสติปัญญา มีจินตนาการ มีความคิดริเริ่มคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถพึ่งตนเองได้ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ

มีความสามารถในการแข่งขันในสังคมโลก เป็นผู้ใฝ่รู้ มีความสามารถในการ
แสวงหาความรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

* เติบโตอย่างมีปัญญา มีความรอบรู้ มีความรู้ทั่ว และมีความฉลาดเกิดแต่เรียน
และคิด

คำ “ปัญญา” น่าสนใจมาก ด้วยต่างผู้รู้ต่างให้คำนิยามต่างกัน ศาสตราจารย์ท่าน
ผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา (อดีตคณบดีคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย) ได้เขียนเรื่อง ปัญญา ลงในหนังสือ “สอนเพื่อสร้างปัญญา” ของสถาบัน
พัฒนาคุณภาพวิชาการ มีความโดยสรุปว่า “คำว่า ปัญญา” นั้น ในภาษาอังกฤษใช้คำถึง ๓
คำ คือ Wisdom Knowledge และ Understanding เมื่อเราพูดถึงความสามารถในการคิด
ลักษณะการคิด เรามักใช้คำว่า wisdom หรือ ความฉลาดหลักแหลม เมื่อจะกล่าวถึงผลของ
การคิด เรามักใช้คำว่า ความรู้ คือ knowledge แต่เมื่อเราต้องการจะบอกว่า เห็นอย่างแจ่ม
แจ้ง ทะลุปรุโปร่ง หรือ แตะฉาน เราจึงจะใช้คำว่า Understanding การเลือกใช้คำจึงเป็น
ปัญหาของนักการศึกษาในปัจจุบัน

ปัญญาก็ประกอบไปด้วย ระดับความคิด คิดแบบขั้นเดียว ไปจนถึงคิด
แบบต่อเนื่อง หลายแง่หลายมุม ตัวความรู้ ได้แก่ ความรู้ระดับแคบ ๆ จุดเดียว เรื่องเดียว
ไปจนถึงภาพรวม ภาพใหญ่ ทุกองค์ประกอบ เรียกว่า พหุปัญญา และ ระดับผลที่บรรลु
เริ่มจากผลที่ได้จากการฟัง ท่อง เรียกว่า จำได้ ผลจากการคิด ผลจากการลงมือปฏิบัติ และ
ผลที่ได้หลังจากการปฏิบัติแล้ว เรียกว่า “ผลกระทบ ผลต่อเนื่อง”

- เติบโตอย่างมีความสุข มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี รู้จักและรักชุมชน สามารถ
ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากสุขภาพกายและสุขภาพจิตแล้ว ใน
ปัจจุบัน วิชาการทางวิชาการได้เพิ่มสุขภาพสังคม (Social Health) และสุขภาพ
ศีลธรรม (Moral Health) ขึ้นอีก ๒ คำ
- เติบโตอย่างมีคุณธรรม (Virtue) และ จริยธรรม (Ethic) ถ้าจะพูดถึงเรื่องคุณธรรม
และจริยธรรมอย่างพิสดาร จะต้องใช้เวลาหลายสัปดาห์ จึงขอกล่าวโดยสรุปว่า
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๘ บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดให้มี
แผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกัน
การทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่”

คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณความดี และความประพฤติดี ความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ท่านผู้ใดอยากทราบนิยามศัพท์ที่ถูกต้อง โปรดเปิดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ดูเอาเอง น้อยคนจะมีคุณธรรมและจริยธรรมสมบูรณ์คนทั้งหลายจะพร่องคุณธรรมและจริยธรรมในระดับต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิเลส ที่คนมีอยู่มากน้อย การประพฤติตนไม่ให้มีกิเลส ต้องใช้ หิริ โอตตัปปะ นักศึกษา ฟังเติบโตอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมสมบูรณ์ ถ้าไม่สามารถรักษาความสมบูรณ์ไว้ได้ เพราะมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคก็ขอให้เข้าไปชั่วคราว ชั่วคราว ไม่ถาวร

ในโลกาภิวัตน์ มีวิวัฒนาการต่าง ๆ ก้าวหน้าไปมาก มีการพูดถึง E ต่าง ๆ เช่น e – Learning , e-Commerce เป็นต้น ยิ่งวิวัฒนาการไปไกล ดูเหมือน e-Ethic จะค่อยเลือนรางไปทุกที

- เติบโตอย่างมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อครอบครัวเรื่องนี้เข้าใจง่ายไม่จำเป็นต้องขยายความ

๒. เพื่อสังคมและชุมชน นักศึกษาน่าจะ

- เติบโตอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน เช่นเดียวกับความรับผิดชอบต่อที่มีต่อตนเองและครอบครัว นักศึกษาต้องมีความสำนึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความสำคัญและมีความผูกพันกับสังคมและชุมชน จึงควรจะใช้ความรู้ ใช้ทักษะ ในการให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะต่อสังคมและชุมชน เพื่อให้สังคมและชุมชนมีความสมดุล มีสภาพความเป็นไทย ทั้งจารีต ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่อต่าง ๆ เป็นตัวอย่างในการรับวัฒนธรรมตะวันตกมาปรับใช้ผสมผสานกับวัฒนธรรมของเราได้อย่างเหมาะสม เหนยเนยไม่ลอกเลียนแบบทั้งหมด ช่วยสังคมและชุมชนให้เข้าใจพระราชกระแส เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยถูกต้องและถ่องแท้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ช่วยดูแลสังคมและชุมชนให้มีเหตุมีผล ไม่หลงงมงาย ให้สังคมและชุมชนมีค่านิยมที่ดีและถูกต้อง รู้จักยกย่องส่งเสริมและยกย่องคนดีโดยไม่คำนึงถึงความร่ำรวยหรือยากจน ในขณะเดียวกัน รู้จักข่มความชั่วและกีดกันมิให้คนชั่วเข้าไปทำให้สังคมและชุมชนเสียหาย ให้ความรู้เรื่องความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม ว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้สังคมและชุมชนโปร่งใส ใสสะอาด ให้ความรู้เรื่อง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่เป็นแก่นแท้ และถูกต้อง และเรื่องสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีคุณค่าประโยชน์ใหญ่หลวงต่อ ความสงบสุขของชาติบ้านเมืองของเรา

- เติบโตอย่างเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ดำเนินรอยตามพระกระแสพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักศึกษาพึงศึกษาให้เข้าใจ ถ่องแท้ละเอียดถึง สารสำคัญ แก่นสารของพระราชดำรัส แล้วนำไปทำความเข้าใจต่อสังคมและ ชุมชน ความหมายของคำ ๓ คำนี้ ลึกซึ้งพอสมควรทีเดียวนอกจากความลึกซึ้งแล้ว ยังมีความหลากหลายในการนำไปใช้ ทั้งในฐานะผู้ให้ความรู้และผู้รับความรู้ ยิ่งไปกว่านั้น การนำคำทั้งสามนี้ไปปฏิบัติโดยทางกายแล้ว จำต้องนำทางใจ เข้าไป ใช้ในการให้และการรับในขณะเดียวกันด้วย กล่าวคือ ทั้งผู้ให้และผู้รับต้องพร้อม ทั้งกายและใจ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาสังคมและชุมชน นอกจากจะพัฒนาเพื่อ ความสงบสุข ร่มเย็น และปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ฯลฯ แล้วจำต้อง พัฒนาความรัก ความผูกพัน ความกลมเกลียว เพื่อหลอมสังคมและชุมชนให้เป็น หนึ่งเดียว ไม่เช่นนั้นการพัฒนาก็จะเป็นไปได้ยาก

๓. เพื่อชาติบ้านเมือง

นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ บางคน อาจจะคิดว่า เรื่องชาติบ้านเมืองเป็นเรื่องไกลตัว ยังเป็น เด็กอยู่ ยังไม่ถึงเวลา เรื่องชาติบ้านเมือง เป็นเรื่องของผู้ใหญ่ นายกรัฐมนตรีก็มีเพียง คนเดียว จะไปถึงจุดนั้นยากเต็มที ใครคิดอย่างนั้น ขอให้เลิกคิดเสีย เพราะผิด คน ไทยทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ ศาสนา มีภาระหน้าที่ที่จะต้องดูแลชาติ บ้านเมืองด้วยกันทั้งนั้น นักศึกษามีปัญญา จำต้องใช้ปัญญาให้เป็นประโยชน์ต่อ ชาติบ้านเมือง นักศึกษาเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ามหาศาล มีพลังควรนำพลังไป ใช้ให้คนไทยที่หย่อนคุณธรรมและ จริยธรรมได้ปรับตนเองให้ดีขึ้น

นักศึกษายังมีหนทางที่จะช่วยชาติบ้านเมืองได้อีกหลายหนทาง ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนทั่วไป เพื่อเพิ่มจำนวน ประชากรที่ดีให้แก่ประเทศของเรา ไม่ลดกระชากบ้านเมืองให้เสียหาย

น้อมนำพระบรมราโชวาท และ พระราชดำรัส ต่าง ๆ ไปประพฤติปฏิบัติ ชักชวนให้คนอื่นปฏิบัติ เมื่อมีงานเฉลิมฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานคุณธรรม ๔ ประการ แก่คนไทยทั้งมวล มีป้ายแผ่นโตตั้งอยู่ที่สามแยกคอหงษ์

ช่วยเผยแพร่สิ่งดีงามของประเทศของเรา ให้ประจักษ์แก่โลก เช่น สถานที่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีอันเก่าแก่ น้ำใจอันงดงามของคนไทย (๖ จังหวัดที่ประสบภัยจากแผ่นดินไหว๗ ฯลฯ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้นว่า ได้พบกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของ ม.ราชภัฏสงขลาเรื่อง “หนทางที่ควรไป” เมื่อ ๕ กันยายน ๒๕๕๗ เห็นว่า ถ้านำเรื่องนั้นกับเรื่องที่พูดวันนี้ รวมกัน ก็น่าจะดี นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของทั้งสองสถาบัน ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านกัน น่าจะได้รับประโยชน์จากเนื้อหาสาระของทั้งสองเรื่องเพิ่มขึ้น

ทุกครั้งที่ผมได้รับเชิญให้ไปพูด ณ ที่ใด ผมจะเรียนผู้ฟังได้ทราบถึงวลีหนึ่ง คือ “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน” วลีนี้ ผลคิดขึ้นเองด้วยแรงบันดาลใจจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผมเห็นว่าการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนพึงปฏิบัติ ณ ที่นี้ ผมขอเสนอวลีนี้ให้ท่านทั้งหลายพิจารณา หากเห็นด้วย โปรดช่วยกันเผยแพร่ให้คนไทยได้ประพฤติปฏิบัติตาม ก็จะเป็นประโยชน์ต่อแผ่นดินอย่างยิ่ง

หวังว่า วันนี้ ผมได้ทำตามสิ่งที่เป็ความประสงค์ของมหาวิทยาลัยทักษิณแล้วขอขอบพระคุณอธิการบดี และทุกท่านอีกครั้งหนึ่ง
